

Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma 2018–2028

Medianäkyvyyden analyysi vuosina 2017–2022

14.9.2023

Analyysin taustaa

Maantieteellinen alue

Suomi

Tarkastelujakso

2017-2022

Osa I: 2017-2021

Osa II: 2022

Sisällysluettelo

Johdanto ja menetelmät

Termien selitykset

1. Yhteenveto
 2. Sisäilma mediassa
 3. Sävy
 4. Mediat
 5. Viestien leviäminen someen
 6. Tiedotteet
- Liitteet

JOHDANTO

Tässä raportissa tarkastellaan kvalitatiivisesti ja kvantitatiivisesti, miten sisäilmasta on tarkastelujakson aikana kirjoitettu toimituksellisessa digitaalisessa mediassa Suomessa.

Analyysissä tuodaan esiin, mitkä viestit ja näkökulmat saivat näkyvyyttä toimituksellisessa mediassa. Raportin edellinen osa kattoi vuodet 2017-2021, tässä raportissa näitä tuloksia on täydennetty vuoden 2022 havainnoilla ja koottu siten yhteen tulokset vuosilta 2017-2022. Tarkastelussa on myös Kansallisen sisäilma ja terveys -ohjelman saama näkyvyys ja vaikutus mediassa esillä olleisiin aiheisiin. THL julkaisi Kansallisen sisäilma ja terveys -ohjelman lokakuussa vuonna 2018 vuosille 2018-2028.

Raportti pyrkii vastaamaan seuraaviin kysymyksiin

- Millaista muutosta on tapahtunut sisäilmakeskustelussa?
- Onko Kansallisen sisäilma ja terveys -ohjelman viesti näkynyt mediassa?
- Onko median tulokulma aiheeseen lähentynyt ohjelman näkökulmaa?

DATAN RAJAUKSET

Analyysin aineisto on kerätty käyttämällä hakusanaa **sisäilma** kaikissa sen eri taivutusmuodoissa. Koko aineistosta (25 016 artikkelia) on pystytty selvittämään *automaattisten hakujen* avulla useita kiinnostuksen kohteena olevia aiheita, kuten kosteusvaurioiden mainintaa sisäilmauutisoinnissa. Näitä koko aineistoista saatuja kvantitatiivisia tuloksia on verrattu otoksen pohjalta koostetun kvantitatiivisen analyysin tuloksiin, ja mittareiden on todettu vastaavan toisiaan hyvin koko aineistossa ja manuaalisesti läpikäydyssä otoksessa.

Laadullinen analyysi on toteutettu ottamalla otos koko aineistosta, jota on rajattu usealla kriteerillä. Rajatulla tarkastelujaksolla laadullisessa analyysissä on haluttu keskittyä artikkeleihin, joissa sisäilma on keskeisessä asemassa. Laadulliseen analyysiin on otettu artikkelit, joissa sisäilma on mainittu otsikossa tai ingressissä tai sisäilma on mainittu artikkelissa vähintään viisi kertaa. Tästä otoksesta on otettu vielä satunnaisotos virhemarginaalilla 4 ja luotettavuustasolla 95. Vuoden 2022 datassa laadulliseen tarkasteluun on sisällytetty kaikki sisäilmaa pääosassa käsittelevät artikkelit.

DATA 2017-2021

DATA 2022

TERMIEN SELITYKSET

Digitaalisen uutismedian aineisto on kerätty käyttämällä Meltwaterin ohjelmistoa, joka monitoroi yli 270 000 globaalia toimituksellista medialähdettä, joista yli 3 600 on kotimaisia. Digitaalisella uutismedialla (media) viitataan sähköisesti julkaistuu toimitukselliseen mediasisältöön, kuten esimerkiksi uutisiin, artikkeleihin, kolumneihin ja pääkirjoituksiin. TV:n ja radion osalta analyysi kattaa ohjelmaesittelytekstit.

Potentiaalinen tavoitavuus kuvastaa uutisten ja artikkeleiden potentiaalista näyttökertaa. Jokainen tarkasteltavan toimijan maininnut uutinen lisää tavoitavuuslukuun kyseisen medialähteen kuukausittaisen uniikin laitekohtaisen kävijämäärän verran potentiaalisia näyttökertoja. Tämä tarkoittaa, että jos yksi ihminen kirjautuu kuukauden aikana median sivulle neljällä eri laitteella, hänet lasketaan neljäksi erilliseksi näyttökerraksi. Potentiaalisen tavoitavuuden luvut Meltwaterille toimittaa SimilarWeb.

Artikkelien keräämä vuorovaikutus sosiaalisessa mediassa perustuu artikkelien keräämiin jakokertoihin Facebookissa, Twitterissä sekä Reddit-palvelussa. Facebookista lukuun lasketaan artikkelien jakokerrat, tykkäykset sekä kommentit. Twitteristä mukaan lasketaan jakokerrat, sekä uudelleentwiittaukset ja Reddit-palvelusta jakokerrat. Mukana on myös jaot, joita ei saada sosiaalisen median aineistoon päivityksinä.

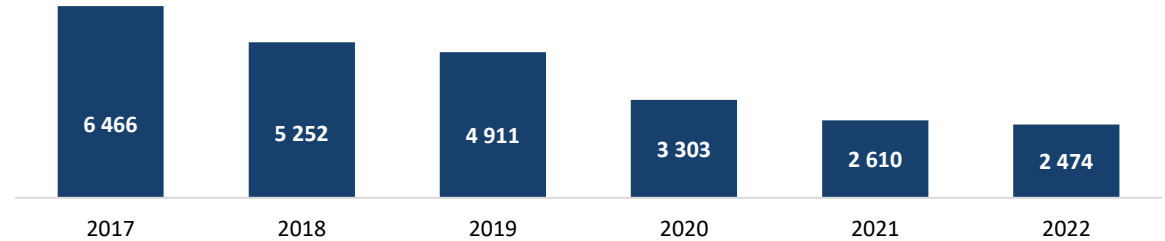
Lähtötilanteella viitataan vuosiin 2017-2018. Vuosien 2017-2018 artikkelit on laskettu useissa kohdissa yhteen ja tähän dataan viitataan termillä lähtötilanne.

Monitekijäisyyttä käsitellään tässä medianäkyvyyden analyysissä yhtenä tarkasteltavista teemoista. Artikkelissa monitekijäisyys on katsottu esiintyneen sisäilmaoireiden taustalla, mikäli artikkelissa on mainittu oireiden mahdollisena syynä useampi kuin yksi seuraavista tekijöistä: rakennukseen liittyvät tekijät (kosteusvaurio, ilmanvaihto, siivous), biososiaaliset yksilöön liittyvät tekijät, yhteisöön liittyvät tekijät tai psykososiaaliset tekijät.

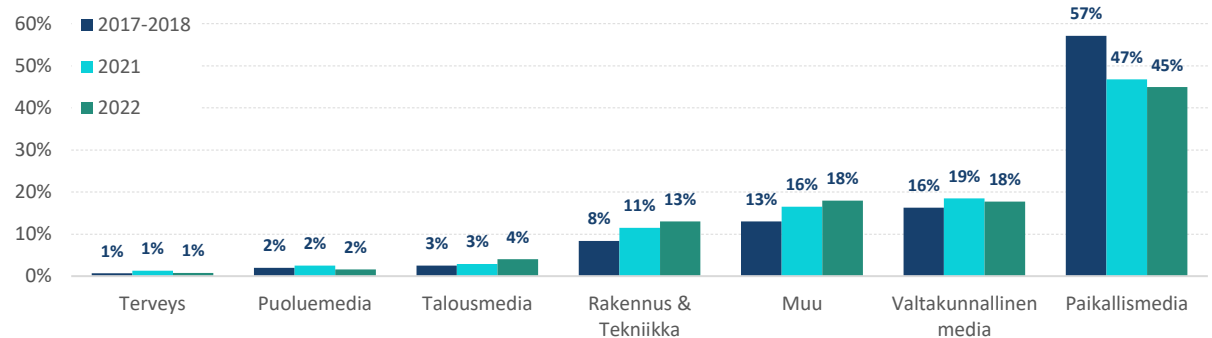
Keskeisiä huomioita

- Sisäilmaan keskittyvä tai aihetta sivuava uutisointi väheni joka tarkastelujaksolla vuodesta 2017 vuoteen 2022. Kielteisen uutisoinnin osuus laski noin puolella 2017-2018 vuosien lähtötilanteesta vuosiin 2021 ja 2022.
- Sisäilmakeskustelua on käyty laajimmin paikallismedioissa. Vuoteen 2022 mennessä aiheen näkyvyys on noussut lähinnä muissa kuin uutismedioissa, kuten rakennusalan julkaisuissa tai talousmedioissa.

SISÄILMAUUTISOINTI | Artikkelimäärän kehitys vuosittain | Kaikki maininnat

MEDIATYYPIT | Jakautuminen vuosittain | Kaikki maininnat

Sisäilmakeskustelu digitaalisessa uutismediassa

2017–2022

1. Yhteenveto sisäilmakeskustelusta 1/2

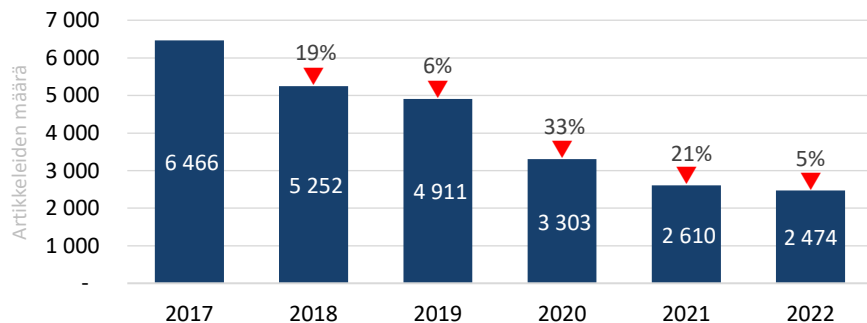
AINEISTON RAJAUTUMINEN | ARTIKKELIMÄÄRÄ

Sisäilmaa käsittelevä uutisointi on tarkastelujakson aikana vähentynyt vuosittain. Vuonna 2017 artikkeleita sisäilmasta kirjoitettiin **6 466** kappaletta, kun vuonna 2021 artikkeleita oli enää **2 610** ja seuraavana vuonna **2 474** kappaletta.

Lähtötilanteessa sisäilmautisointi keskittyi vahvasti julkisiin rakennuksiin ja terveyteen. Noin 30 %:a tästä uutisoinnista korosti huonon sisäilman riskejä.

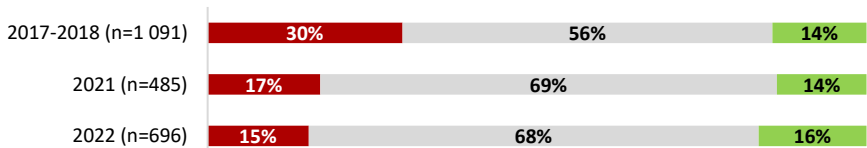
KAIKKI SISÄILMA-ARTIKKELIT | ARTIKKELIMÄÄRÄ | Kaikki maininnat

Vuosina 2021 ja 2022 rakennuksista ja terveydestä puhuttiin edelleen runsaasti, mutta sävy oli muuttunut neutraalimmaksi. Esimerkiksi altistuneiden haastatteluja ei enää juuri julkaistu ja sisäilman työterveysvaikutuksista puhuttiin vähemmän.

Vertailuvuosina tilaa mediassa saivat aiempaa runsaammin esimerkiksi ilmanvaihdon ja siivoamisen merkitys hyvän sisäilman perustana, sekä sisäilman viilentäminen tai kostuttaminen kuumien kesien ja kylmien talvien takia. Kotitalouksien sisäilmasta sekä yritysten sisäilmaa parantavista tuotteista ja palveluista kirjoitettiin entistä useammin. Uusia aiheita sisäilmautisoinnissa vuosiin 2017-2018 verrattuna olivat lisäksi koronan leviäminen tai ilmastonmuutoksen vaikutus sisäilmaan sekä 2022 energiakriisin myötä sähkönkulutuksen säästön terveysvaikutukset. Vaikka sairastumisista ja oireista sekä ”homekouluista” uutisoitiin edelleen, näyttää mediatala sisäilmakeskustelussa monipuolistuneen.

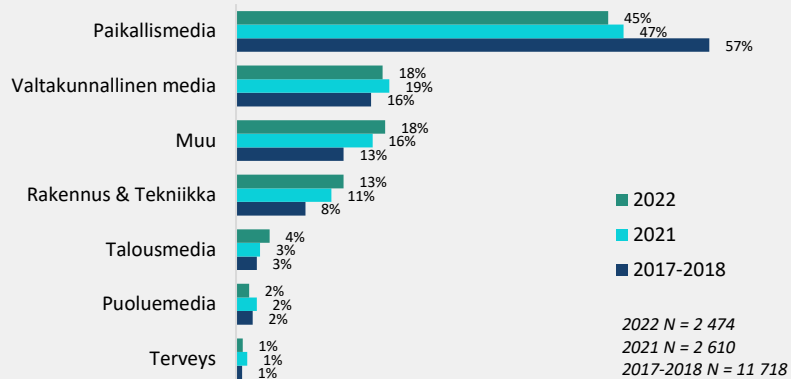
OTOS SISÄILMA-ARTIKKELEISTA | SÄVYN MUUTOS | Otos

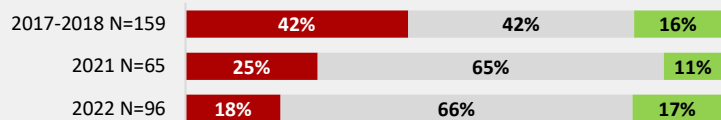
1. Yhteenveto sisäilmakeskustelusta

2/2

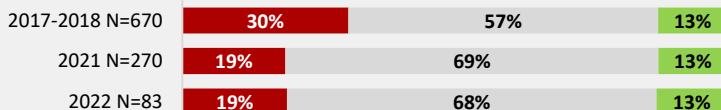
ARTIKKELEIDEN MÄÄRÄ MEDIARYHMITÄIN

OTOS VALTAKUNNALLISISTA MEDIOISTA | SÄVYN MUUTOS

OTOS PAIKALLISMEDIOISTA | SÄVYN MUUTOS

■ Kielteinen ■ Neutraali ■ Myönteinen

Sisäilmakeskustelussa kouluihin ja muihin julkisiin rakennuksiin keskittyvä uutisointi väheni lähtötilanteesta. Sen sijaan asunnoista, ilmanvaihdosta ja monitekijäisyydestä kirjoitettiin useammin.

Artikkeleiden määrässä mitattuna uutisointi sisäilmasta väheni kaikissa medioissa lähtötilanteesta verrokki vuosiin. Paikallismedioiden osuus, joskin edelleen määrällisesti merkittävä, laski lähtötilanteesta jyrkimmin. Valtakunnallisten medioiden osuus uutisoinnista taas kasvoi hieman lähtötilanteeseen verrattuna, kuten myös tekniikkaan, muihin toimialoihin tai talouteen keskittyvien julkaisuiden suhteellinen osuus. Myös kielteisen uutisoinnin määrä laski merkittävästi kaikissa mediatyypeissä.

Eri teemojen suhteellinen näkyvyys sisäilmakeskustelussa, sekä vuosittainen muutos prosenttiyksiköissä.

	2017-2018 osuus artikkeleista	2021 osuus artikkeleista	Muutos %-yksiköissä	2022 osuus artikkeleista	Muutos %-yksiköissä
Koulut	55 %	37 %	-18	25 %	-30
Julkiset rakennukset	72 %	45 %	-27	56 %	-16
Julkiset rakennukset ja terveys	55 %	47 %	-8	31 %	-24
Julkiset rakennukset ja home	31 %	19 %	-12	10 %	-21
Työpaikat	19 %	18 %	-1	19 %	-
Asunnot	9 %	21 %	+12	20 %	+11
Ilmanvaihto	16 %	21 %	+5	20 %	+4
Terveys ja oireet	50 %	44 %	-6	35 %	-15
Työkyky	13 %	5 %	-8	2 %	-11
Altistuneen haastattelu	6 %	1 %	-5	2 %	-4
Monitekijäisyys	3 %	8 %	+4	5 %	+2

Seuraavaksi tarkastellaan yksityiskohtaisemmin sisäilmauutisointia ja uutisoinnissa esiintyneitä teemoja sekä sävyä. Tarkastelu keskittyy teemoittain ensin lähtötilanteeseen ja tämän jälkeen medianäkyvyydessä tapahtuneeseen muutokseen verrattuna vuosiin 2021 ja 2022.

RAKENNUKSET I LÄHTÖTILANNE

Tarkastelujakson alkuvuosina 2017-2018 sisäilmasta kirjoitettiin eniten koulujen yhteydessä. Vuosina 2017-2018 koulu oli mainittu noin 55 %:ssa sisäilmaan liittyneistä artikkeleista. Koulu, päiväkotiki tai muu julkinen rakennus oli mainittu 72 %:ssa sisäilmaan liittyneistä artikkeleista.

72%

Julkinen rakennus oli mainittuna artikkelissa.

Koulujen, päiväkotien ja muiden julkisten rakennusten sisäilmaongelmien uutisoinnissa kerrottiin rakennusten aiheuttamasta oireilusta, rakennuksiin tehdyistä sisäilmatutkimuksista ja tulosten pohjalta tehdyistä toimista, esimerkiksi oppilaiden siirtämisestä väistöiloihin.

Koska uutisointi sisäilmasta keskittyi julkisissa rakennuksissa oleviin sisäilmaongelmiin, on luonnollista, että rakennusten korjaaminen ja laatu saivat myös paljon näkyvyyttä. Useissa artikkeleissa tuotiin esiin näkemyksiä, joissa sisäilmaongelmaisen rakennuksen korjaaminen ei kannattaisi tai korjaaminen ei ollut johtanut toivottuun lopputulokseen. Nämä artikkelit on luokiteltu osaksi kielteistä näkyvyyttä. Artikkeleiden sävyä käsitellään yksityiskohtaisemmin sivuilla 20-21.

Vaikka rakennusten korjaaminen sekä yleisellä tasolla uusien koulujen ja päiväkotien rakentaminen olivat kantavia aiheita, julkaistiin myös useita artikkeleita hirsirakentamisesta vastauksena sisäilmaongelmiin. Puurakentamista on pyritty edistämään erilaisilla ohjelmilla jo vuodesta 2014 lähtien, ja nyt sisäilmaongelmat tarjosivat uuden lähestymistavan puurakentamisen edistämiseen.

Julkisten rakennusten sisäilmasta uutisoitaessa oireet ja terveys näkyivät keskeisessä asemassa vuosina 2017-2018. Arviolta 55 %:ssa julkisiin rakennuksiin liittyneistä sisäilma-artikkeleista mainittiin oireet tai terveys. Home tai kosteusvaurio mainittiin 31 %:ssa artikkeleista. Uutisissa, joissa ei mainittu hometta tai oireita, kirjoitettiin tyypillisesti sisäilmatutkimusten aloittamisesta tai väistöiloihin siirtymisestä.

Uutisoinnin painottuessa (julkisiin) rakennuksiin, oli artikkeleissa usein asiantuntijana haastateltu kunnan tai kaupungin virkahenkilöä.

LÄHTÖTILANNE | 2017-2018

Sama artikkeli voi kuulua useaan kuviossa nimettyyn luokkaan.

RAKENNUKSET I MUUTOKSET UUTISOINNISSA

Vuoteen 2021 tultaessa sisäilmauutisoinnissa oli tapahtunut selvää muutosta. Julkisten rakennusten sisäilmaongelmien osuus oli vähentynyt 72 %:sta 45 %:iin ja uutisointi koulujen sisäilmaongelmista oli vähentynyt 55 %:sta 37 %:iin. Sama trendi jatkui seuraavaan vuoteen. Julkisista rakennuksista uutisoitiin edellisvuotta selvästi enemmän, joskin koulujen osuus jatkoi selvää laskuaan 25 %:iin. Muissa julkisissa rakennuksissa korostuivat maininnat päiväkodeista, kunnantaloista sekä seurakuntatiloista ja kirkoista. Osuus oli kuitenkin edelleen merkittävästi lähtötilaa pienempi, noin 56 %:a kaikista sisäilma-aiheista.

Kouluaiheiden tilalle oli tullut sävyltään neutraalia uutisointia muun muassa asunnoista ja rakentamisesta. Esimerkiksi erityisen kuumat kesät ja toisaalta kylmät talvet innoittivat toimittajat kirjoittamaan sisäilman viilentämisestä tai kuivan sisäilman kostuttamisen tärkeydestä asunnoissa.

Myös homeesta ja kosteusvaurioista puhuttiin julkisten rakennusten yhteydessä entistä harvemmin, vaikka oireisiin, sairastumiseen tai terveyteen liittyvät viittaukset olivat edelleen yleisiä. Arviolta 47 %:ssa julkisiin rakennuksiin liittyneistä artikkeleista mainittiin oireet tai terveys vuonna 2021 ja noin joka kolmannessa vuonna 2022.

Sisäilmaongelmien taustalla olevien syiden monialaisemmasta uutisoinnista voidaan pitää hyvänä merkinä, että homeeseen tai kosteusvaurioihin liittyneet maininnat rakennusten yhteydessä vähentyivät samaan aikaan, kun ilmanvaihtoa alettiin yhä useammin tuomaan esiin merkittävänä tekijänä sisäilman laadun parantamisessa. Myös esimerkiksi hirsirakentamisesta kirjoitettiin myönteisessä valossa ratkaisuna sisäilmaongelmiin.

Vuosina 2021 ja 2022 uutisointi rakennusten purkaminen sisäilmaongelmien vuoksi oli edelleen yleistä. Sävy tämän tyylisissä artikkeleissa oli kuitenkin usein neutraalin toteava, eikä syitä huonolle sisäilmalle aina edes mainittu. Tämä ilmiö myös osin selittää terveys- ja homeaiheiden suhteellista vähenemistä rakennusuutisoinnin yhteydessä.

	2017-2018 osuus artikkeleista	2021 osuus artikkeleista (muutos lähtötilanteeseen prosenttiyksikköä)	2022 osuus artikkeleista (muutos lähtötilanteeseen prosenttiyksikköä)
Koulut	55 %	37 % (-18)	25 % (-30)
Julkiset rakennukset	72 %	45 % (-27)	56 % (-16)
Julkiset rakennukset ja terveys	55 %	47 % (-8)	31 % (-24)
Julkiset rakennukset ja home	31 %	19 % (-12)	10 % (-21)
Työpaikat	19 %	18 % (-1)	19 % (+/- 0)
Asunnot	9 %	21 % (+12)	20 % (+11)
Ilmanvaihto	16 %	22 % (+6)	20 % (+4)

TYÖPAIKAT I LÄHTÖTILANNE

Lähtötilanteessa sisäilma-artikkeleista arviolta 19 % koski työpaikkoja (vrt. koulut 55 %). Uutisointi keskittyi muun muassa Kätilöopiston sulkemiseen ja siellä työskennelleiden hoitajien oireiluun.

Yleisellä tasolla mediassa vallitsi tunnelma, ettei työntekijöiden oireita otettu aina vakavasti ja ongelmia vähäteltiin. Tämä heijastui myös kielteisen uutisoinnin määrään sisäilmaa ja työpaikkoja koskevan uutisoinnin yhteydessä. Vuonna 2017 työpaikkoihin liittyneestä sisäilmauutisoinnista 62 % ja vuonna 2018 51 % oli luokiteltu kielteiseksi eli esimerkiksi sisäilmaongelmien terveysriskejä korostavaksi.

TYÖPAIKAT I MUUTOKSET UUTISOINNISSA

Vuonna 2021 työpaikat oli edelleen mainittu lähes yhtä usein sisäilman yhteydessä kuin lähtötilanteessa, mutta ohjelman jäsenorganisaatiot pystyivät osin tiedotteiden kautta ohjailemaan keskustelun sisältöä. Esimerkiksi TTL julkaisi hyvin näkyvyyttä saaneen tiedotteen tutkimuksesta, jossa todettiin suomalaisilla työpaikoilla olevan vain vähän voc-yhdisteitä ilmassa. Seuraavana vuonna samainen aihe ei tosin enää kerännyt samanlaista näkyvyyttä.

Edelleen osa julkisesta keskustelusta oli työpaikalla sisäilmaongelmille altistumisen riskejä korostavaa. Määrä oli kuitenkin vähentynyt lähtötilanteesta. Esimerkiksi Yle kirjoitti vuonna 2021 neljä kielteiseksi säilytettyä artikkelia työpaikkojen sisäilmaan liittyen. Aiheina oli sisäilmaongelmaisen rakennuksen purkaminen henkilöstön oireilun vuoksi ([linkki](#)), terveyskuluissa säästäminen rakennusten ennakoivalla korjaamisella (haastateltu myös altistunutta ja astman saanutta henkilöä) ([linkki](#)), työntekijöiden evakuointi sisäilmaongelmaisestatalosta sen jälkeen, kun työterveyshuolto oli *vaatinut välitöntä* siirtymistä toisiin tiloihin ([linkki](#)).

Poliittisten puolueiden mediat jäivät uutisoinnissa marginaaliin. (ks. medioista tarkemmin dialla 23). Ylipäätään mediatila keskittyi yksittäistapauksiin, uusiin tutkimuksiin tai asiantuntijoiden jakamiin vinkeihin esimerkiksi energian säästöstä tai siivoamisesta.

TERVEYS I LÄHTÖTILANNE

Julkisten rakennusten ohella toinen merkittävä teema sisäilmakeskustelussa tarkastelujakson alkuvuosina 2017-2018 oli terveys. Terveys oli esillä 50 %:ssa sisäilmaan liittyneistä uutisista ja julkisten rakennusten yhteydessä terveyteen liittyviä teemoja käsiteltiin 55 %:ssa uutisista.

50 %

Terveys ja oireet

Artikkelin on määritelty sisältävän terveysnäkökulman, mikäli siinä on mainittu sisäilman aiheuttamia oireita, allergioita, sairaslomia tai tekstissä on tuotu esiin sisäilman vaikutuksia työkykyyn ja henkilön terveyteen.

Lähes kaikki työpaikan maininneet sisäilma-artikkelit liittyivät työntekijöiden terveyteen, eli artikkelissa nousivat esiin työpaikalla oireilu, altistuminen tai työkyky. Koko aineistosta sisäilman vaikutus työntekijän työkykyyn oli esillä arviolta 13 %:ssa artikkeleista. Sisäilman aiheuttamat terveyshuolet näkyivät mediassa puheena ”terveistä tiloista”, mutta myös turvallisuuteen ja taisteluun viittaavaa retoriikkaa käytettiin paljon. Usein esimerkiksi vanhemmat tai koulun rehtori toi esiin helpotuksen (terveydelle) ”turvallisiin tiloihin” eli väistötiloihin siirtymisestä. Taistelu-termiä käytettiin mediassa henkilöiden jouduttua ”taistelemaan terveytensä puolesta” sisäilmaongelmaisissa rakennuksissa.

13 %

Työkyky

Altistuneen haastattelu ilmeni 6 prosentissa artikkeleista. Altistuneiden haastatteluista noin puolet esiintyivät valtakunnallisissa medioissa, kuten Ylellä ja Helsingin Sanomissa. Tämän vuoksi altistuneiden haastattelut tavoittivat laajan lukijakunnan.

6 %

Altistuneen haastattelu

Artikkeleista, joissa oli altistuneen haastattelu, 77 % luokiteltiin sävyiltään kielteisiksi. Voidaan myös todeta, että vaikka altistuneiden haastatteluja ei ollut määrällisesti paljon, ne saivat suhteessa enemmän näkyvyyttä valtakunnallisten medioiden kautta. Asetelma muuttui kuitenkin vuoteen 2022 tultaessa, kun tavoitavuus haastatteluartikkeleissa säilyi artikkelimäärän mukaisella matalalla, noin kahden prosentin tasolla.

Tarkastelujakson alussa vuosina 2017-2018 herkkyyksistä – kuten sisäilmayliherkkyys, monikemikaaliyliherkkyys, kemikaaliyliherkkyys tai ympäristöyliherkkyys – kirjoitettiin vain noin yhdessä prosentissa artikkeleista, eikä määrässä tapahtunut merkittävää nousua vuoteen 2022 mennessä.

Siinä missä termit turvallisuus ja taistelu saivat paljon näkyvyyttä, myrkyt ja toksiinit oli mainittu sisäilmakeskustelussa vain harvoin; vuonna 2017 mainintoja löytyi noin 2 %:ssa artikkeleista. Osuus säilyi samanlaisena myös verrokki vuosina.

TERVEYS | MUUTOKSET UUTISOINNISSA

Vuonna 2021 terveys säilyi merkittävänä teemana sisäilmauutisoinnissa. Artikkeleista 44 %:ssa kirjoitettiin oireista tai terveydestä. Ja edelleen terveyteen liittyvä uutisointi liittyi usein rakennuksessa koettuun sisäilmaoireiluun. Sävy oli kuitenkin neutraalimpaa, jopa myönteisempää, kun esimerkiksi altistuneiden haastatteluja oli vähemmän.

Vuonna 2022 teeman suhteellinen osuus sisäilmauutisoinnista laski kuitenkin merkittävästi 35 %:iin. Laskua tapahtui sekä oireita, että työkykyä käsittelevien tekstien kohdalla. Kielteiset artikkelit, jotka käsitelivät esimerkiksi koulujen heikkoa ilmanlaatua, saivat suhteessa enemmän näkyvyyttä suurissa medioissa kuin myönteisemmät esimerkiksi tutkimuksista kertovat uutiset.

Ohjelma-organisaatioiden tiedotteet pärjäivät usein hyvin juuri terveyteen liittyneissä aiheissa, kuten tiedotteet erityispuhtaiden sisätilojen käytön haittapuolista, koiran tai huonekasvien hyödyistä asuntojen sisäilmalle, oireilevien vanhempien herkkyydestä raportoida lapsien sisäilmaoireita tai voc-yhdisteiden vähäisestä määrästä työpaikoilla. Vuoden 2022 syksyllä energia-aiheiden ja säästön puhuttaessa laajalti, tiedote lämpötilojen laskun vaikutuksista terveyteen keräsi hyvin jakokertoja.

Eri teemojen osuus sisäilmaa koskevasta uutisoinnista, sekä muutos lähtötilanteeseen ilmaistuna prosenttiyksiköissä.

	2017-2018 osuus artikkeleista	2021 osuus artikkeleista (muutos lähtötilanteeseen prosenttiyksikköä)	2022 osuus artikkeleista (muutos lähtötilanteeseen prosenttiyksikköä)
Terveys ja oireet	50 %	44 % (-6)	35 % (-15)
Terveys julkisen rakennuksen yhteydessä	55 %	47 % (-8)	31 % (-14)
Työkyky	13 %	5 % (-8)	2 % (-11)
Altistuneen haastattelu	6 %	1 % (-5)	2 % (-4)
Monitekijäisyys	3 %	8 % (+4)	5 % (+2)

3. Uutisoinnin sävy

SÄVY I LÄHTÖTILANNE JA MUUTOKSET UUTISOINNISSA

Lähtötilanteessa artikkeleista 30 % oli sävyltään kielteistä. Kielteisiksi luokiteltiin artikkelit, joissa esimerkiksi korostettiin sisäilmaongelmien riskejä terveydelle, esitettiin ettei sisäilmaongelmien korjaamiseksi tehdä tarpeeksi tai ongelmien ratkaiseminen ei ollut tuottanut toivottua tulosta.

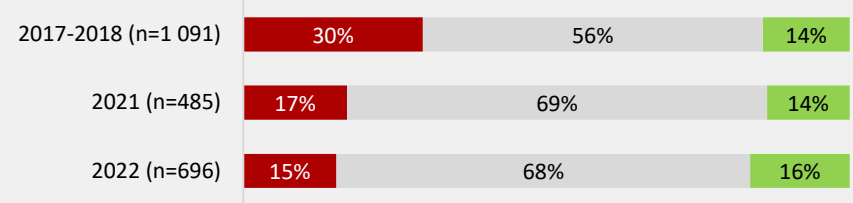
2020-luvun alussa sävyltään kielteisiä artikkeleita oli enää 15-17 % sisäilmautisoinnista. Myönteisen näkyvyyden osuus taas säilyi samansuuntaisena 14-16 %:n osuudella. Kehitys säilyi samanlaisena myös mediatyypistä riippumatta.

Myönteistä näkyvyyttä oli lähtötilanteessa 14 %. Myönteiseksi näkyvyydeksi luokiteltiin artikkelit, joissa sävy oli esimerkiksi ratkaisukeskeinen tai toiveikas. Esimerkiksi uutisissa uusista koulujen väistötiloista haastateltavat toivat usein esiin tyytyväisyytensä ratkaisun löytymiseen.

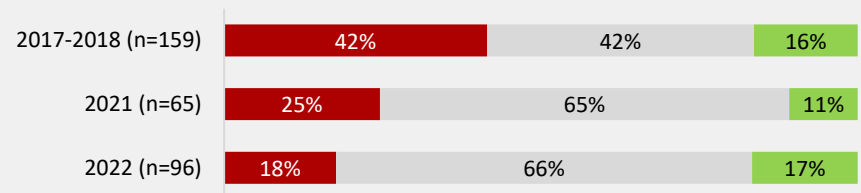
Valtakunnalliset mediat uutisoivat keskimäärin useammin kielteiseen sävyyn sisäilmasta. Valtakunnallisten medioiden artikkeleista 42 % oli sävyltään kielteistä. Myös puolueiden medioiksi luokiteltavissa lähteissä sävy oli noin puolessa artikkeleista kielteistä. Paikallismedioissa 30 %:ssa sävy oli kielteistä, mikä vastasi koko aineiston kielteisen uutisoinnin osuutta. Tässä nähtiin huomattava ero verrokkivuosiin, kun 2021 ja 2022 myös valtakunnallisten medioiden sävy läheni koko aineiston keskiarvoa, eikä poliittisia puoluejulkaisuja juuri näkynyt aineistossa.

Julkisia rakennuksia ja kouluja koskeneiden artikkeleiden sävy noudatteli koko otoksen sävyä. Koulujen ja päiväkotien yhteydessä oli paljon myös tiedottavaa neutraalia uutisointia esimerkiksi sisäilmatutkimusten alkamisesta tai väistötiloista.

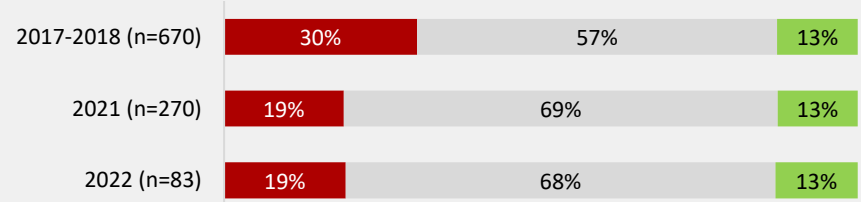
MEDIAT I SÄVYN MUUTOS

VALTAKUNNALLISET MEDIAT I SÄVYN MUUTOS

PAIKALLISMEDIAT I SÄVYN MUUTOS

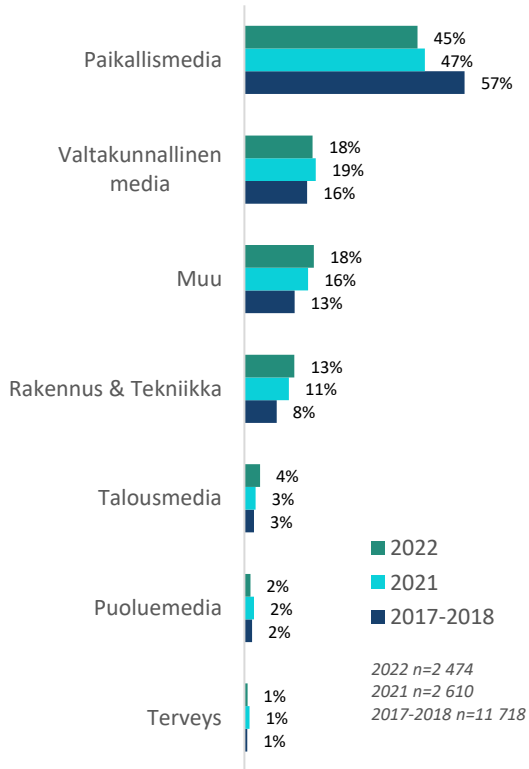
ARTIKKELEIDEN MÄÄRÄ MEDIARYHMITÄIN | LÄHTÖTILANNE SEKÄ VUODET 2021 & 2022

	<i>Vuosi 2017</i>		<i>Vuosi 2018</i>		Vuodet 2017-2018 yhteensä		Vuosi 2021		Vuosi 2022	
Mediaryhmä	<i>Artikkeleiden määrä</i>	<i>%-osuus</i>	<i>Artikkeleiden määrä</i>	<i>%-osuus</i>	Artikkeleiden määrä	%-osuus	Artikkeleiden määrä	%-osuus	Artikkeleiden määrä	%-osuus
Muut mediat	833	13 %	689	13 %	1 522	13 %	430	16 %	445	18 %
Paikallismedia	3 641	56 %	3 054	58 %	6 695	57 %	1 221	47 %	1 111	45 %
Puoluemedia	159	2 %	75	1 %	234	2 %	65	2 %	39	2 %
Rakennus & Tekniikka	539	8 %	441	8 %	980	8 %	300	11 %	321	13 %
Talousmedia	181	3 %	112	2 %	293	3 %	76	3 %	100	4 %
Terveysmedia	61	1 %	24	0 %	85	1 %	35	1 %	20	1 %
Valtakunnallinen media	1 052	16 %	857	16 %	1 909	16 %	483	19 %	438	18 %
Artikkelit yhteensä	6 466		5 252		11 718		2 610		2 474	

ARTIKKELIEN OSUDET MEDIARYHMITÄIN

LÄHTÖTILANNE JA VUODET 2021 & 2022

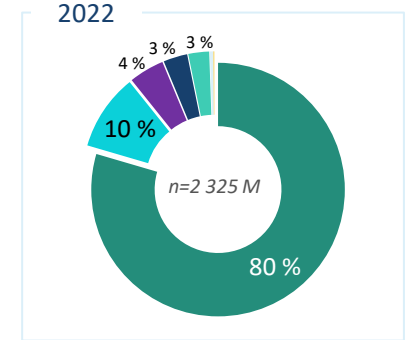
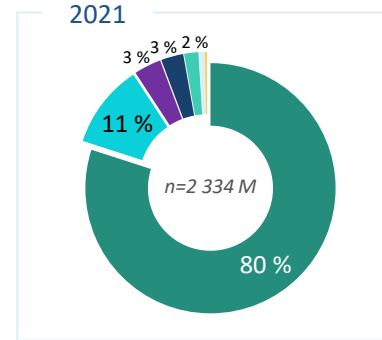

Medioiden vertailussa on käytetty koko aineistoa ilman rajauksia. Sisäilmasta julkaistiin eniten artikkeleita paikallismedioissa. Paikallismedioissa julkaistujen artikkeleiden osuus laski lähtötilanteen 57 prosentista seuraavina vuosina 47 ja 45 prosenttiin. Muissa medioiden luokissa artikkeleiden osuuksien muutokset olivat pieniä. Eniten kasvoivat erilaiset toimiala ja aikakauslehtien maininnat kategorioissa rakennus & tekniikka sekä muut. Muu-kategoriassa myös esimerkiksi viranomaisviestintä kartutti osuutta.

Vaikka paikallismedioissa julkaistiin eniten artikkeleita sisäilmasta, tavoittivat valtakunnalliset mediat selvästi eniten mahdollisia lukijoita. 2021 ja 2022 tavoittavuuden perusteella 80 % sisäilma-aiheiden näkyvyydestä kertyi valtakunnallisista medioista ja 10-11 %:a paikallismedioista.

Mielenkiintoinen huomio on, että vuosina 2017-2018 puolueiden medioiksi luokiteltavissa lähteissä julkaistiin 234 artikkelia, mutta vuonna 2021 enää 65 artikkelia ja edelleen vähemmän seuraavana vuonna (39 artikkelia). Puoluedioissa julkaistujen artikkeleiden suhteellinen osuus on kuitenkin pysynyt 2 prosentissa. Yleisesti sisäilma-asioiden näkyminen puoluedioissa kuvastaa hyvin, miten sisäilma-asiat julkisissa rakennuksissa saavat tilaa mediassa myös poliittisten ja yhteiskunnallisen keskustelunäkökuulmasta. Sisäilma-aiheiden näkyvyyden suhteellinen pieneneminen lähtötilanteesta heijastuu toki myös siihen, ettei puoluedialähteistä kertynyt juurikaan sellaisia mainintoja, joissa sisäilmaa käsiteltäisiin artikkelin pääaiheena (analyysissä sävytetyt artikkelit).

TAVOITTAJUUS MEDIARYHMITÄIN | VUODET 2021 & 2022

Alla olevassa taulukossa on vertailtu eri hakusanojen esiintyvyyttä eri medialuokissa sisäilman maininneiden artikkelien yhteydessä. Datana on käytetty koko aineistoa (11 718 artikkelia vuosina 2017-2018, 2 610 artikkelia vuonna 2021 ja 2 474 artikkelia vuonna 2022). Taulukossa alimmaisella rivillä oleva ”keskiarvo” kertoo mikä oli teeman, esimerkiksi koulujen, saama näkyvyys kaikissa medioissa. Tummennetut luvut auttavat havaitsemaan keskiarvosta eniten poikkeavia lukuja.

Paikallismedioissa koulujen sisäilmaongelmista kirjoitettiin selvästi keskiarvoa useammin, mutta koulujen mainitseminen sisäilman yhteydessä väheni lähtötilanteen 58 %:sta 29 %:iin. Mielenkiintoista on, että puoluemedioissa koulujen sisäilmaongelmat olivat erityisesti esillä lähtötilanteessa, mutta aihe menetti kiinnostusta verrokkivuosien

tarkastelussa. Koulujen sisäilmaongelmat nähdään entistä vahvemmin paikallisena ongelmana poliittisen sijaan. Vuonna 2022 koulujen näkyvyys kaikissa eri mediakategorioissa jatkoi laskuaan.

Myös homeesta ja kosteusvaurioista kirjoitettiin sisäilman yhteydessä harvemmin vuonna verrokkivuosina kuin lähtötilanteessa. Valtakunnallisessa mediassa home- ja kosteusvaurioiden näkyvyys väheni 31 %:sta 14 %:iin. Terveysmedioissa home-teema pysyi esillä kaikkina tarkastelujaksoina. Sen sijaan ilmanvaihto mainittiin useammin sisäilman yhteydessä kuin lähtötilanteessa. Erityisen paljon näkyvyys lisääntyi toimialalähteissä, kuten terveys- ja rakennusmedioissa.

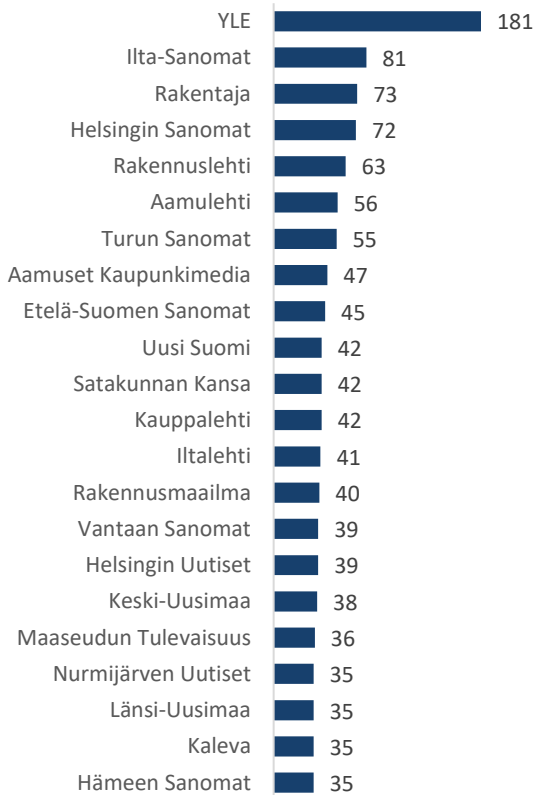
**Prosenttiyksiköissä ilmaistu muutos vuosilta 2021 ja 2022 viittaa molemmissa lähtötilanteeseen.*

Mediat	KOULU			HOME/ KOSTEUSVAURIO			ILMANVAIHTO		
	2017-2018	2021 (muutos /prosenttiyksikköä)	2022 (muutos /prosenttiyksikköä)	2017-2018	2021 (muutos /prosenttiyksikköä)	2022 (muutos /prosenttiyksikköä)	2017-2018	2021 (muutos /prosenttiyksikköä)	2022 (muutos /prosenttiyksikköä)
Muut mediat	44 %	32 % (-12)	23 % (-21)	21 %	16 % (-5)	12 % (-9)	17 %	20 % (+3)	23 % (+6)
Paikallismediat	58 %	46 % (-12)	35 % (-23)	20 %	15 % (-5)	12 % (-8)	13 %	19 % (+7)	15 % (+2)
Puoluemediat	64 %	37 % (-27)	28 % (-36)	43 %	9 % (-34)	13 % (-30)	11 %	25 % (+14)	10 % (-1)
Talousmediat	30 %	3 % (-27)	10 % (-20)	31 %	9 % (-22)	7 % (-24)	24 %	25 % (+1)	20 % (-4)
Tekniikkamediat	20 %	20 % (+/- 0)	14 % (-6)	14 %	10 % (-4)	8 % (-6)	5 %	20 % (+15)	29 % (+24)
Terveysmediat	25 %	49 % (+24)	17 % (-8)	26 %	20 % (-6)	21 % (-5)	13 %	17 % (+4)	29 % (+16)
Valtakunnalliset mediat	54 %	35 % (-19)	34 % (-20)	31 %	18 % (-13)	14 % (-17)	16 %	15 % (-1)	16 % (+/-0)
Rakennusmediat	34 %	26 % (-8)	21 % (-13)	23 %	16 % (-7)	14 % (-9)	37 %	42 % (+5)	47 % (+10)
KESKIARVO	55 %	37 %	29 %	22 %	15 %	12 %	16 %	21 %	20 %

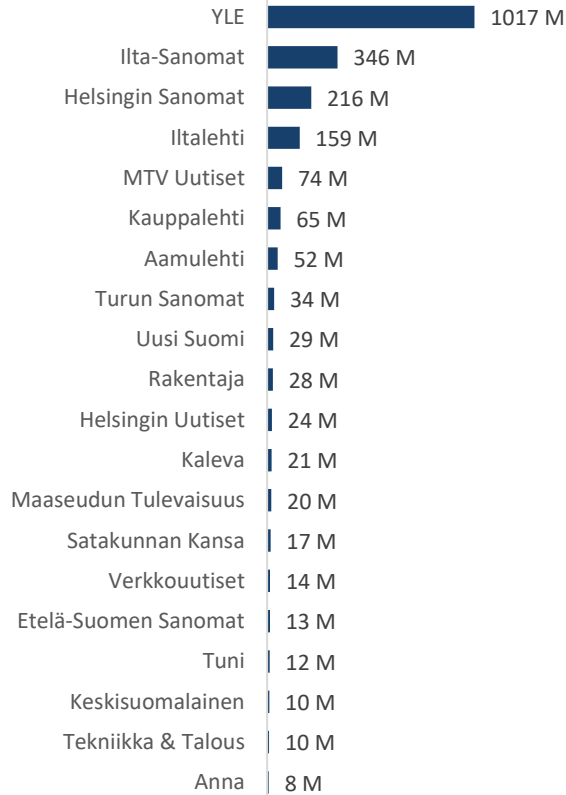
4. Mediat 4/5 – Top mediat vuonna 2021

ENITEN JULKAISSEET MEDIAT | 2021

ENITEN TAVOITTANEET MEDIAT | 2021

Vuonna 2021 sisäilmasta kirjoitti eniten Yle, joka julkaisi yhteensä 181 artikkelia. Ylen artikkelit keräsivät myös eniten jakoja ja reaktioita sosiaalisessa mediassa (ks. sivu 29).

Vuonna 2021 valtakunnallisissa medioissa julkaistiin 19 % kaikista artikkeleista, paikallismedioissa 47 % ja rakennus- ja tekniikan alan julkaisuissa 12 % (ks. sivut 22-24).

Eniten lukijoita tavoittivat valtakunnalliset mediat, joiden yhteenlaskettu potentiaalinen tavoitavuus oli 80 % medioiden yhteenlasketusta tavoitavuudesta (ks. sivu 23).

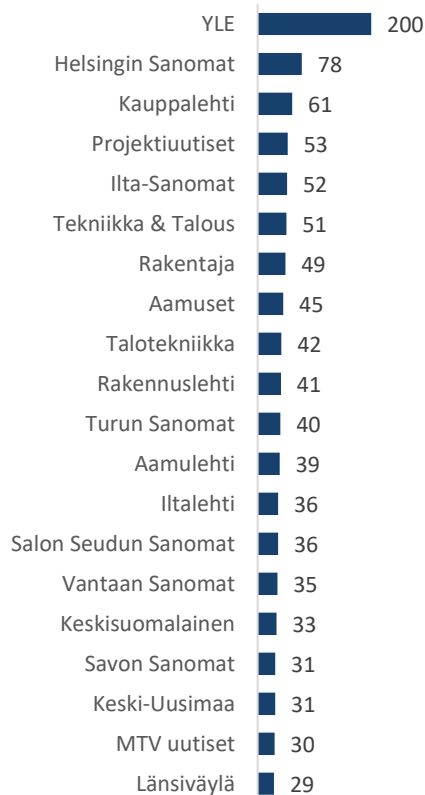
Huomionarvoista on, että Anna-lehden kaltaiset mediat tavoittavat hyvin lukijoita ja kirjoittavat sisäilma-asioista. Sivulla 17 nostona oleva Kotilieden artikkeli esimerkiksi toi hyvin esiin myös erilaisia syitä sisäilmaoireiden taustalla.

Oikealla näkyvissä kuvaajissa on esitetty eniten lukijoita potentiaalisesti tavoittaneet mediat: sekä artikkelimäärien että niiden potentiaalisen tavoitavuuden (median koko) mukaan. Tavoitavuutta mittaavassa kuviossa median kuukausittainen potentiaalinen tavoitavuus on kerrottu artikkeleiden määrällä.

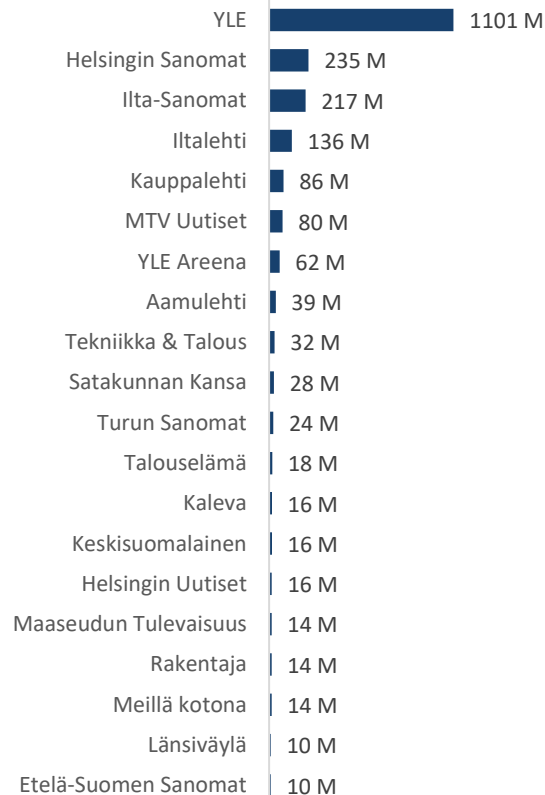
4. Mediat 5/5 – Top mediat vuonna 2022

ENITEN JULKAISSEET MEDIAT | 2022

ENITEN TAVOITTANEET MEDIAT | 2022

Vuonna 2022 sisäilmasta kirjoitti jälleen selvästi eniten Yle, julkaisten yhteensä 200 artikkelia. Ylen artikkelit keräsivät myös eniten jakoja ja reaktioita sosiaalisessa mediassa – kuitenkin merkittävästi vähemmän kuin edellisvuonna 2021.

Valtakunnallisissa medioissa julkaistiin 18 % kaikista artikkeleista, paikallismedioissa 45 % ja rakennus- ja tekniikanalan julkaisuissa 13 %. Myös nämä osuudet korreloivat hyvin vuoden 2021 lukuja. Paikallismedioiden osuus uutisoinnista laski suhteessa lähtötilanteesta, etenkin talous ja toimialamedioiden suhteellisten osumamäärien korostuessa.

Eniten lukijoita tavoittivat valtakunnalliset mediat, joiden yhteenlaskettu potentiaalinen tavoitavuus oli 80 % medioiden yhteenlasketusta tavoitavuudesta.

Oikealla näkyvissä kuvaajissa on esitetty eniten lukijoita potentiaalisesti tavoittaneet mediat: sekä artikkelimäärien että niiden potentiaalisen tavoitavuuden (median koko) mukaan. Tavoitavuutta mittaavassa kuviossa median kuukausittainen potentiaalinen tavoitavuus on kerrottu artikkeleiden määrällä.

5. Viestien leviäminen sosiaaliseen mediaan

2021

Vuonna 2021 sosiaaliseen mediaan levinneissä artikkeleissa oli edelleen lähtötilanteessa paljon uutisoituja aiheita, kuten julkisten tilojen sisäilmaongelmia, kodin menetys kosteusvaurion vuoksi ja altistuneiden haastatteluja. Toisaalta myös uudemmat sisäilma-aiheet, kuten ilmastonmuutoksen vaikutus, puunpolton ja lemmikkien vaikutus sisäilmaan herättivät kiinnostusta.

2022

Ylen uutiset sisäilmasta keräsivät vuonna 2022 selvästi muita medioita enemmän huomiota. Aiheina eniten reagoituissa artikkeleissa korostuivat erilaiset tutkimukset, joissa myös THL:lla ja TTL:lla oli merkittävä osa.

Lisäksi erilaisista yksittäisistä kohuista tai tapauksista uutisoitiin vuoden aikana runsaasti. Esimerkkinä Oulun poliisilaitoksen tapaus tai puurakentaminen saivat osakseen huomiota. Yleisesti ottaen niin vanhat, esimerkiksi koulurakennusten ongelmista kertovat artikkelit kuin viime vuoden raportissa tunnistetut uudemmat aiheet näkyivät huomioitujen aiheiden joukossa.

ENITEN JAKOJA SOMEEN
SAANEET MEDIAT | 2021

ENITEN JAKOJA SOMEEN
SAANEET MEDIAT | 2022

Sisäilma-aiheisten artikkeleiden viestien leviämistä voidaan tarkastella niiden saaman sosiaalisen median huomion eli uutisjakojen avulla.

Luku kertoo median kaikkien sisäilma-aiheisten artikkeleiden keräämän yhteenlasketun näkyvyyden sosiaalisessa mediassa.

6. Tiedotteet 1/2

Tiedotteiden osalta on tarkasteltu vain tiettyjä tiedotteita Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelman jäsenorganisaatioilta. Eniten näkyvyyttä keräsi vuonna 2019 julkaistu tiedote *"THL tutki väestön käsityksiä sisäilmasta - ihmiset kokevat riskit suurempina kuin ne tutkimustiedon perusteella ovat"*. Tiedotteen pohjalta oli julkaistu 49 artikkelia ja artikkeleita katseltiin potentiaalisesti 40,5 miljoonaa kertaa (ks. potentiaalisen tavoitavuuden määritelmä sivulta 3).

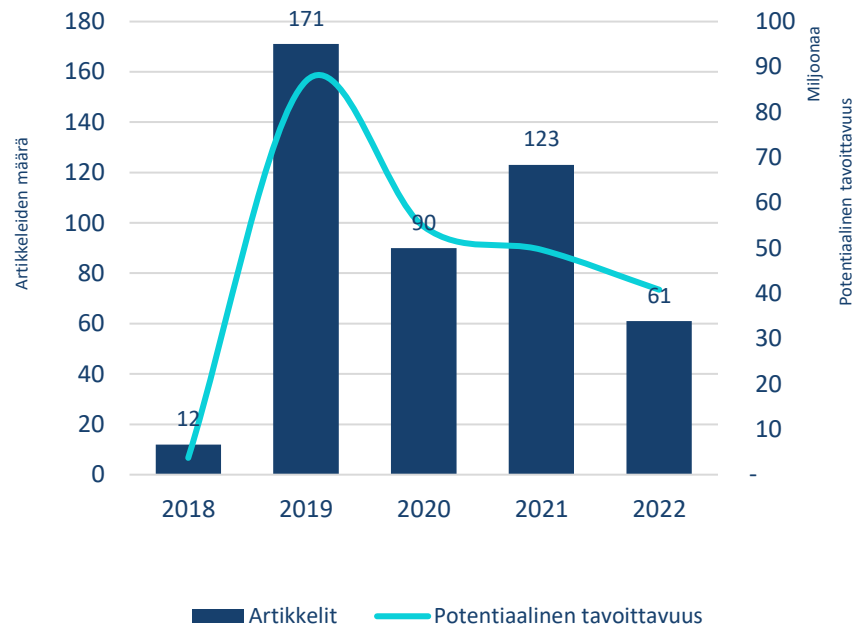
Vuodesta 2020 lähtien tiedotteista on saatavilla myös artikkeleiden saamat reaktiot, eli linkkien keräämät jakokerrat sosiaalisen median kanaville (Twitter, Facebook, Reddit). Eniten sosiaalisessa mediassa huomiota sai osakseen tiedote lemmikeistä: *"Tutkimus: Lemmikkikoira muokkaa kodin mikrobistoa runsaammaksi ja monipuolisemmaksi"*. Tiedotteesta kirjoitetut artikkelit keräsivät 7 065 jakoa ja / tai reaktiota.

Kolmanneksi eniten näkyvyyttä saanut tiedote: *"Tutkimus: Koulun sisäilman laatu ei voi luotettavasti arvioida oppilaiden oireilun perusteella"* keräsi myös kritiikkiä ja esimerkiksi Yle julkaisi artikkelin, jossa Turun yliopiston professori kritisoi tutkimuksen tuloksia.

Analyysissä tarkasteltujen sisäilmaan liittyneiden tiedotteiden pohjalta uutisoitiin eniten vuonna 2019. Eniten näkyvyyttä vuonna 2019 sai tiedote: *"THL tutki väestön käsityksiä sisäilmasta - ihmiset kokevat riskit suurempina kuin ne tutkimustiedon perusteella ovat"*.

Tiedotteiden vuositasoisessa tarkastelussa on huomioitava, että tarkastelussa on vain tietyt tiedotteet. Osasta tiedotteista on myös saatettu uutisoida siten, ettei sisäilmaa ole mainittu, jolloin tiedotteen perusteella tehdyt artikkelit eivät näy tässä aineistossa.

TIEDOTTEISIIN POHJAUTUVAT ARTIKKELIT SISÄILMAN YHTEYDESSÄ I 2018-2022

6. Tiedotteet 2/2 – Top 10 eniten näkyvyyttä saanutta tiedotetta 2018–2022

Taulukossa on listattu artikkelimääräisessä järjestyksessä eniten näkyvyyttä saaneet THL:n ja TTL:n sisäilma-aiheiset tiedotteet. Kaikissa tiedotteissa tai niiden otsikoissa ei ole mainittu sisäilmaa sanana. Artikkelien jaot sosiaaliseen mediaan on saatu vuodesta 2020 lähtien.

Päivämäärä	Tiedote	Artikkelit	Potentiaalinen tavoitavuus	Jaot someen
30.10.2019	THL tutki väestön käsityksiä sisäilmasta - ihmiset kokevat riskit suurempina kuin ne tutkimustiedon perusteella ovat	49	40 535 156	-
10.5.2021	Tutkimus: Jos vanhempi itse kokee oireita sisäilmasta, hän myös useammin raportoi lapsensa oireilevan koulun sisäilmasta	44	21 178 941	234
14.1.2020	Tutkimus: Koulun sisäilman laatua ei voi luotettavasti arvioida oppilaiden oireilun perusteella	38	14 334 534	2 162
17.10.2019	Yhä useammalla kunnalla toimintamalli sisäilmaongelmien ratkaisuun – haasteena kiinteistöjen ikärakenne ja korjausvelka	37	14 378 701	-
30.10.2020	Koulun sisäilman laatu voi selittää koululaisten oireilusta vain pienen osan – sisäilmakyselyjen tulkintaa tulisi tarkastella kriittisesti	37	28 462 519	3 808
05.6.2019	Tutkimus: Tietoisuus ja huoli sisäilmaongelmista lisäävät oireiden raportointia koulujen sisäilmakyselyissä	28	5 361 137	-
30.3.2022	Tutkimus: Kodin huonekasvit lisäävät sisätilojen mikrobiston moninaisuutta	21	11 152 710	5 276
5.3.2021	Tutkimus: Lemmikkikoira muokkaa kodin mikrobistoa runsaammaksi ja monipuolisemmaksi	20	8 795 679	7 065
2.2.2021	Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) pitoisuudet toimistojen sisäilmassa vähäisiä	20	1 707 090	32
29.9.2022	Kodin energiankulutuksesta kannattaa nipistää, kunhan huomioi toimien terveysvaikutukset - katso vinkit	19	25 172 334	2 371

Liite 1 | Artikkeleiden määrä koko aineistosta

ARTIKKELEIDEN JA TEEMOITETTUIEN ARTIKKELEIDEN MÄÄRÄ AINEISTOSTA ERI VUOSINA – ILMAISTUNA SEKÄ ABSOLUUTTISESTI ETTÄ PROSENTTILUKUINA.

Vuosi	Kaikki artikkelit	Koulu	Home / Kosteusvaurio	Myrkyt / Toksiinit	Ilmanvaihto
2017	6 466	3 394	1 705	124	1 084
2018	5 252	2 794	965	47	767
2019	4 911	2 483	858	44	794
2020	3 303	1 453	483	17	611
2021	2 610	991	400	17	561
2022	2 474	722	300	45	504
2017	6 466	52 %	26 %	2 %	17 %
2018	5 252	53 %	18 %	1 %	15 %
2019	4 911	51 %	17 %	1 %	16 %
2020	3 303	44 %	15 %	1 %	18 %
2021	2 610	38 %	15 %	1 %	21 %
2022	2 474	29 %	12 %	2 %	20 %

Artikkeleiden määrät koko aineistosta perustuvat automaattisiin hakuihin.

ARTIKKELEIDEN JA TEEMOITETTUIEN ARTIKKELEIDEN MÄÄRÄ AINEISTOSTA ERI VUOSINA – ILMAISTUNA SEKÄ ABSOLUUTTISESTI ETTÄ PROSENTTILUKUINA.

Vuosi	Kaikki artikkelit	Koulu	Muu julkinen	Julkiset yhteensä*	Asunto	Työpaikka	Terveys ja oireet	Monitekijäisyys	Altistuneen haastattelu
2017	548	290	182	405	41	119	304	19	37
2018	543	305	171	379	57	89	244	17	25
2021	485	178	86	218	100	89	215	37	7
2022	696	175	230	391	138	130	241	37	12
2017	548	53 %	33 %	74 %	7 %	22 %	55 %	3 %	7 %
2018	543	56 %	31 %	70 %	10 %	16 %	45 %	3 %	5 %
2021	485	37 %	18 %	45 %	21 %	18 %	44 %	8 %	1 %
2022	696	25 %	33 %	56 %	20 %	19 %	35 %	5 %	2 %

*Julkiset yhteensä ≠ koulu + muu julkinen, sillä osassa artikkeleita on mainittu sekä koulu että jokin muu julkinen rakennus, kuten päiväkotit.

Laura Tapola

Asiakasvastaava
Senior Client Success Manager
laura.tapola@meltwater.com

Elina Nyholm

Media-analyttikko
elina.nyholm@meltwater.com

Meltwater